

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 29. januarja 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 11.

Predsedstvena seja Zveze trgovskih gremijev.

V sejni dvorani Trgovskega doma v Ljubljani se je 27. t. m. vršila predsedstvena seja Zveze trgovskih gremijev, ki so se je udeležili zastopniki skoraj vseh gremijev. Sejo je vodil zvezni predsednik gosp. Josip J. Kavčič, ki je v svojem poročilu uvodoma poudarjal, da preživljajo vse trgovske stroke težko depresivno stanje, ki je posledica svetovne gospodarske krize. Na drugi strani pa je ugotovil vztrajno prizadevanje državne uprave, ki se trudi, da omili težke posledice tega položaja. Vse gospodarsko življenje se giblje v znaku padanja cen. Zlasti rapiden padec cen agrarnim proizvodom je pokazal posledice v vseh drugih gospodarskih panogah in je tudi našemu gospodarstvu prinesel občutno nazadovanje prometa. V davčnem oziru se nahajamo pred dalekosežno reformo davka na poslovni promet. Uveljavljanje tarife pavšaliranega skupnega davka na poslovni promet je pričakovati s 1. aprilom. V splošnem vlada v vseh gospodarskih krogih v državi živahno gibanje za spremembo zakona o neposrednih davkih. Zahteva se uvedba eksistenčnega minuma, znižanje davčnih stopenj, zlasti pa ureditev samoupravnih financ, ki se jim naj postavi meje navzgor, da se tako prepreči preobremenitev z raznimi občinskimi, sreskimi in banovinskimi davščinami. Zveza bo na letošnjem običnem zboru posvetila vso pažnjo davčnemu vprašanju. Zlasti glasna je v vrstah naših izvoznikov tudi zahteva po znižanju prevoznih tarif in pristojbin, kar je zveza poudarjala v svojih spomenicah, ki jih je v zadnjem času predložila kr. vladi. V pogledu zakona o socialnem zavarovanju je trgovstvo v načelu za starostno zavarovanje, vendar pa njegova izvedba ne sme biti zvezana z zvišanjem prispevkov.

Tajniško poročilo, ki ga je podal zvezni tajnik g. I. Kaiser, obravnava vse važnejše akcije, ki jih je podvzela zveza v zadnjem času. Glede na stagnacijo, ki je nastopila zlasti izrazito v nekaterih strokah, je zveza v posebni spomenici na kr. vlado prosila, da se to težko stanje uvažuje tudi pri odmeri davkov. Opozorila je posebno na krizo v lesni trgovini in na izredno težavno stališče trgovstva v rudarskih krajih. Tudi glede banovinskega proračuna je predložila banski upravi svoje predloge in se je le v mali meri upoštevala zahteva po znižanju banovinske doklade na neposredne davke. Ponovno je intenzivno glede otvoritve železniške proge Hodoš — Davidhasza — Kotorman in glede neurejenih telefonskih razmer, ki vladajo v naši banovini. V organizatoričnem pogledu je važna ustanovitev strokovne organizacije lesnih strovcev v okviru gremijske organizacije. V razmeroma kratkem času so bile pri 14 gremijih ustanovljene sekcije lesnih trgovcev, pri Zvezi pa je bila organizirana osrednja sekcija.

Na seji se je nato razpravljalo o računskem zaključku, ki je bil soglasno odobren, prav tako kakor proračun za tekoče leto. Zvezna doklada za tekoče leto se bo odmerila po številu članov, uvažujoč pri tem stroke in davčni predpis v posameznih davčnih okoliših. Zveza je nato sestavila ključ za oceno čistega dohodka za davčno leto 1931, in sicer za 31 trgovskih

strok. Ta ključ je predsedstvo soglasno odobrilo.

Pri razpravi o načrtu zakona o socialnem zavarovanju je zveza zavzela soglasno naslednje stališče: Glede na izredno težke gospodarske razmere, ki onemogočajo trgovini, da bi prenesla kakršnekoli nove obremenitve, postavlja trgovstvo za uvedbo starostnega zavarovanja pogoj, da se zavarovalni prispevki ne smejo zvišati. Trgovstvo stoji na stališču, da izvedena centralizacija ni v prid zavarovanju in je po sedanjih izkušnjah nujno potrebno stremeti za decentralizacijo v tem pravcu, da se osnujejo avtonomni banovinski socialno-zavarovalni zavodi. Osrednji urad je draga in nikakor neobhodno potrebna nadzorstvena instanca, ki se naj ukine, nadzorstvo pa prenese na bansko upravo odnosno ministrstvo za socialno politiko. Trgovstvo zlasti tudi ugovarja določbam zakonskega osnutka glede zavarovanja pri družbenih blaginjah za socialno zavarovanje nameščencev. Izpasti morajo določbe glede omejitve včlanjenja in določba glede števila članstva, ki upravičuje obstoj takih blaginj. Zavarovanci teh blaginj morajo postati vsi, ki so zaposleni v trgovskih in trgovskih pomožnih obratih, ne glede na to, ali je podjetje protokolirano ali ne.

Koliko notarjev bomo imeli v Sloveniji?

Nova uredba o številu in sedežih javnih beležnikov.

Minister pravde je izdal naredbo o določitvi števila in sedežev javnih beležnikov.

Točka 2. te uredbe se glasi:

Na področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani določujemo:

1. pet javnih beležniških mest v Ljubljani;
2. štiri javna beležniška mesta v Mariboru;
3. po dve javni beležniški mesti v Celju, Murski Soboti in Ptuj in
4. po eno javno beležniško mesto v Brežicah, Velikih Laščah in Višnji gori, Vranskem, Vrhniki, Gornjem gradu, Gornji Radgoni, Dolenji Lendavi, Žumberku, Kamniku, Kozjem, Konjicah, Kostanjevici, Kočevju, Kranju, Kranjski gori, Krškem, Laškem, Litiji, Logatecu, Ložu, Ljutomeru, Metliki, Mokronogu, Marenbergu, Novem mestu, Ormožu, Prevaljah, Radečah, Radovljici, Ribnici, Rogatecu, Sv. Lenartu, Trebnjem, Trzinu, Cerkljani, Črnomlju, Škofji Loki, Šmarju in Šoštanju.

Za otvoritev podružnice Narodne banke na Sušaku se zavzema tamošnja Naša Sloga. Pravi, da je Sušak kot trgovsko mesto vsaj toliko važen kot n. pr. Varaždin, Vršac, Mostar ali Šabac, kjer podružnice že obstojajo. Podružnica na Sušaku bi bila vsemu gospodarstvu v dobro.

100.000 sadik najboljših ameriških jabolk bo na koncu februarja dobila beogradska zbornica za TOI. Sadike bodo v sporazumu s poljedelskim ministrom razdelili med posamezne sadjarke šole v Jugoslaviji, zlasti v krajih neugodnih gospodarskih razmer.

Zaščita cest — kaj se smatra za elastično gumo?

Po odredbi o zaščiti javnih cest od dne 1. januarja 1931 motorna vozila in priklopni sedeži s polnimi gumijevimi platišči ne smejo voziti po javnih cestah. Od tega dne sme biti v prometu samo motorna vozila in priklopna vozila samo z elastičnimi in napumpanimi gumami. Gospodarske organizacije so se prizadevale, da se smejo polna gumijeva platišča porabljati do izrabe, toda ministrstvo za gradbo teh prizadevanj ni upoštevalo, pač pa je odredilo, da se za elastično gumo smatra vsaka guma, ki

ima po dolgem zračni kanal, ki gre iz samega platišča. Druge vrste elastične gume, ki imajo zračni kanal po sredi preseka ali prav na osnovi in vse njimi podobne elastične gume se morejo porabljati še najdalje do 31. decembra 1932. Od strani interesentov se čujejo pritožbe, zakaj smejo kljub prepovedi vojaška motorna vozila še nadalje voziti s polnimi gumijevimi platišči. Pritožitelje opozarjamo, da rok, ki velja za privatna vozila, ne velja tudi za vojaška vozila, ki so s posebnim zakonom izvezeta od prepovedi, porabljati polnogumena platišča.

Izprememba določila glede označevanja sodov.

Po čl. 4. točke 6. drugi odstavek pravil o obliki, sestavi in načinu označevanja sodov, so se smeli sodi za pivo, pa tudi navadni sodi označevati z lastnikovim imenom, toda te označbe se niso smele postavljati na ono dno, na kojem so uradni žigi, to je na dnu, ki ima odprtino za iztakanje. S to odredbo je bilo poslovne trgovine z vinom, žganjem in pijačami v obče jako otežkočeno, kajti označba soda na nasprotnem dnu, ki je običajno obrnjen in tudi pritisnjen k zidu, nima praktičnega pomena. Spricho težav, katere je v praksi povzročilo to določilo, je

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani v interesu gladkega trgovskega poslovanja predlagala izpremembo navedene odredbe. Predlog je ministrstvo trgovine in industrije uvaževalo in besedilo pravil: Te označbe se ne smejo postavljati na ono dno, na katerem sta uradni označbi iz prednje točke 1, »to je pri sodih, ki imajo na enem dnu odprtino, na to dno izpremenilo glasom objave v »Službenih Novinah« z dne 16. januarja 1931 sledeče:

»Te označbe se morejo postaviti izpod uradnih označb tudi na sredino dna v obliki elipse ali kroga, ki ne sme zavzemati prostora, na katerega se postavljajo uradne označbe.

K. Ozvald:

Poglavje o izbiranju poklica.

2. Duševna sposobnost.

I v gospodarskem življenju se vedno bolj uvažuje, da uspeh prizadevanju nikar ne zavisi samo od telesnih moči recimo na kmetiji zaposlenih delavcev, ampak v veliki meri tudi od tega, kakšni so ti ljudje po duhu, in pa v koliko gospodar zna obvladovati njihovo duševnost. Otipljivo bi to utegnil ponazoriti zgled iz trgovskega življenja. V modernem razpečevanju vsakojakih dobrin igra velikansko ulogo — reklama, propaganda. V ta namen se bojuje na leto izdajo kar milijarde. A oblika tej snubitvi odjemalcev je po večini prepuščena — slučaju. Slavni »kakorkoli« le oglejmo si n. pr. oglase v tem ali onem časopisu! »Trgovski svet razda vsako leto milijone za oglase zgoraj, na desno in za oglase spodaj na levo, pa ne ve nič o tem, da imajo eni (zgoraj na desno) dvojno vrednost od drugih (spodaj na levo).« Tako ugotavlja ameriški psihotehnik Münsterberg.

In tako torej sposobnost za ta ali oni poklic ne zavisi samo od telesne konstitucije dečka ali dekleta, ampak več kakor bi kdo mislil tudi od duševnih zmognosti enega in drugega. Kdor na pr. nima daru, da bi komu kaj »sugeriral«, to je vplival na njegov okus, sodb, poželjenje... ta bi pač bil slab po tovalni agent. In dekle, ki ne more pomniti števil, kakor jih sliši, ni za telefonistko. V kakem drugem poklicu ne igra dober spomin skoraj nikake vloge, a tem večjo — dar ostrega opazovanja in pa hitre odločitve (pilót v zraku).

So na pr. poklici ki zahtevajo izredno sposobnost za pažnjo (šofer, strojevodja, učitelj, oficir). Toda med pažnjo in pažnjo je mnogo razlike in sicer bistvene razlike. Na vse drugačen način pazi recimo delavec ob takem stroju, kateri av enakomernem tempu enakomerno opravlja ta in ta posel, kakor pa tisti

delavec, ki mora istočasno streči večim strojem. In zopet drugači se odigrava paženje tam, kjer je treba v čisto kratkih presledkih pozornost obračati na najrazličnejše reči (vratar v velikem hotelu).

O drugih poklicih je ugotovljeno, da je zanje brezpogojno potrebna ta ali ona kombinacija duševnih sposobnosti. Dober stavec na stroj na pr. mora ustrezati vsem sledečim zahtevkom: hitro dojemati (percipirati) rokopis, brz in pa prav dopolniti nerazložna mesta v njem, dobro presojači prostorne razdalje, razsežno in večkrat obenem i koncentrirano paziti. Zato pa se ne smemo čuditi dognanemu dejstvu, da je povprečno od 120 izučenih stavev na stroj le 100 porabnih! — Itd.

Čim zanesljiveje ugotoviti, ali in v koliko je kdo duševno sposoben za kak poklic, pa je stvar dušeslovca (psihologa), to je človeka, ki se je znanstveno v zadostni meri ukvarjal z oblikami in zakonitostmi duševnega življenja. Samo da tak duševni svetovalec v zadevah poklica ne sme biti le učen teoretik, marveč je za ta posel treba »praktičnega« psihologa, ki mora na pr. točno znati i to, kaj posamezni poklici v duševnem oziru zahtevajo od tistega, ki hoče ta ali oni poklic uspešno izvrševati. Z lepim pridom pa takega psihologa lahko podpira razumen učitelj dečkov in deklet, ki iščejo dobrega sveta.

3. Moralna sposobnost.

Marsikdo bi pač znal imenovati tega ali onega, ki je že zgodaj kazal lepih duševnih talentov in bil tudi zdravega telesa, pa vendar ni pozneje nič prida iz njega postalo, ker je svoj talent »zakopal« in svoje zdravje po nepotrebnem zapravil. To se pravi, ali bo dečko, oziroma dekle, ki stopa v kak poklic, v njem uspeval in ali bo tudi človeška družba kaj imela od njega, to niti zda-

Izka ne zavisi samo od njegovih telesnih in duševnih sposobnosti za ta poklic, ampak prav v toliki, ako ne še v večji meri od njegovih — moralnih kakovosti, to je od vprašanj: ali ima sama seba v oblasti, ali mu je dano kaj smisla za vestnost, vztrajnost, odgovornost, dolžnost...

Tudi s te strani se mnogo greši pri izbiranju poklica. Tako na pr. če je staršem v mislih samo to, da bi najdečko ali dekle prej ali slej jedla »boljši kruh«, kakor oni, pa zato dajo fanto recimo za natakarskega vajenca in ne preudarijo, da sinko morda ne sodi v ta poklic, ker je — lahkomišeln. Ali pa če dajo dekle za vajenko v trgovino ter prezro, da hčerka pač ni za trgovino, ker je v obnašanju — neprijazna. Veliko hudega rodi tukaj tista neumestna nečimernost staršev: če na pr. mamica želi, da bi sinko postal pismonoša, samo da ne bo »delavec«, ali katera druga, da bi njen sin bil trgovec in nikar ne črničar, ali tretja, da bodi njen pisar in za božjo voljo ne zidar. Taka, povsem napačna nečimernost otroku več škoduje, kakor pa koristi, ker mladi ne izve, oziroma lahko da prepozno izve, da je boj za življenje jako resna zadeva.

In posledica takemu postopanju je tisto socialno zlo, ki tudi pri nas vedno bolj narašča v obliki neizučenege, »nekvalificiranega« delavca. Res, da je ta stvar zapeljiva: mladi kot »Laufbursche« ali podajači pri zidarjih ali raznašalci... že zgodaj zasluži ter lahko na ta način i doma kaj odrine. Toda kolikokrat tak zgodnji zaslužek mladega človeka zapelje v lahkomišelnost, zapravljaje in — pogubo, kakor to na žalost izpričujejo sodnijski akti v čedalje večjem številu.

Takšen delavec je bolan pojav v današnjem življenju: pristno veselje do dela mu je tuje, zato ga proklinja ter v svojem delu vidi le molzno kravo; delodajalca, ki bi ga vzgajal, nima; ker ni bil vajenec, se ni naučil skromnosti; delati mora pod neugodnimi pogoji, zlasti nad ure in čestokrat prav naporno, zato pa se hitro obrabi ter postane zgodaj invaliden — družbi v breme.

Današnji, svetovni način gospodarskega življenja vedno bolj kliče na plan kvalificiranega delavca v obrti, trgovini, tehniki, industriji in tudi v — študiranih poklicih. Tudi nam Jugoslovonom bi v tem pogledu ne škodilo nekaj ameriškega duha, ki bi oznanjeval načelo: »Pravega človeka na pravo mesto!« Se pravi, odločujejo naj edinele potrebne sposobnosti, socialni predsodki naj se potisnejo v stran, a gnotne težkoče bi se naj odstranjevale na javne stroške! Vsakemu, ki je zares sposoben, naj se omogoči, da pride na tisto mesto, kjer bo imela celokupnost največ od njega, in sicer se mu naj to omogoči — brez ozira na rojstvo, imetek, politično ali versko prepričanje.

Premišljeno, »racionalno« izbiranje poklica bi torej imelo uvaževati troje: telesno, duševno pa moralno sposobnost mladega Herakleja na razpotju. A kot svetovalci bi mu naj stopili ob stran: zdravnik, psiholog, oziroma učitelj in dotični mojster-strokovnjak, ki pa bi vsi glede takega svetovanja morali biti današnjemu stanju znanstva primerno izšolani ter bi naj postopali — čim manj birokratski. Zlasti pa bi naj še bili prešinjani od tega, kar se imenuje etos poklica ali morala poklica!

Pomudbe, poupraševanja

G. Daratos & Co., Patras Grèce, želi prevzeti zastopstvo onih naših tvrdk, ki se zanimajo za izvoz našega lesa v Grčijo in ki na tamkajšnjem trgu še niso zastopane. Pravi, da je radi svojih zvez in prakse gotovo sposoben, da lahko izvršno služi našim tvrdkam.

Ribarska zadruga, Crikvenica, želi stopiti v stik s tukajšnjimi podjetji, ki izdelujejo pločevinaste škatlice za konserviranje rib.

Uzeirbeg Alibegović, Derventa, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvornicami, ki izdelujejo topiče (možnarje) za streljanje na proslavah in praznikih.

Izpremembe v stanju trgovskih in pomožnih trgovinskih obrtov v Dravski banovini

v času od 1. oktobra do 31. decembra 1930.

Po podatkih Zbornice za TOI so se izvršile v času od 1. oktobra do 31. decembra 1930 v stanju trgovskih in pomožnih trgovinskih aktiv naslednje izpremembe:

Trgovina s konji 1 prijava, z živino 8 prijav, 22 odjav, s prašiči 2 prijavi, 8 odjav, z železnino 1 odjava, s šivalnimi stroji 5 prijav, z avtomobili in motornimi vozili 4 prijave, z radioaparati 1 prijava, s steklom in porcelanom 1 odjava, z zlatino, srebrno in urami 1 odjava, 1 prijava, z elektrotehničnimi predmeti 2 odjavi, 1 prijava, z orožjem in municijo 1 prijava, z municijo 2 prijavi, z glasbilo 1 prijava, 2 odjavi, z lesom 17 prijav, 29 odjav, s kurivom 9 prijav, 2 odjavi, s suho robo 1 prijava, s pohištvo 1 odjava, z manufakturnim blagom 8 prijav, 6 odjav, z modnim blagom 1 odjava, s konfekcijskim blagom 1 prijava, s pleteninami 1 prijava, 1 odjava, s čipkami 1 prijava, 2 odjavi, z usnjem 3 prijave, 4 odjave, s kožami

2 prijavi, s čevlji 3 prijave, z deželnimi pridelki 15 prijav, 16 odjav, s hmeljem 1 odjava, s senom in slamo 3 odjave, s semenji 2 odjavi, z žimo 1 prijava, z živilji 22 prijavi, 16 odjav, z delikatesami 12 prijavi, 5 odjav, z mesnimi izdelki 2 prijavi, 1 odjava, z mlekom in mlečnimi izdelki 2 prijavi, 6 odjav, s sadjem 5 prijav, 4 odjave, s perutnino 6 prijav, 19 odjav, s specerijskim blagom 1 prijava, 2 odjavi, branjarstvo 21 prijav, 15 odjav, kramarija 2 prijavi, trgovina z mešanim blagom 85 prijavi, 55 odjav, z galanterijskim blagom 6 prijavi, 5 odjav, s fotografskimi potrebščinami 2 prijavi, s parfumi in toaletnimi potrebščinami 1 odjava, drogerije 1 prijava, 2 odjavi, trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami 1 odjava, trgovina z lončeno posodo 1 odjava, s stavbnim materialom 2 prijavi, 1 odjava, z bučnim oljem 1 odjava, z bencinom 1 prijava, z vinom 5 prijavi, 11 odjav, z vinom v zaprtih steklenicah 4 odjave, s pivom 1 prijava, 1 odjava, s pivom v zaprtih steklenicah 2 prijavi, z žganjem v zaprtih steklenicah 2 odjavi, z mineralno vodo 4 odjave, sejmarstvo 20 prijav, 9 odjav, agenture in komisijske trgovine 10 prijavi, 5 odjav, anončna pisarna 1 prijava, 5 odjav, mešetarji 1 prijava, 2 odjavi, razno 5 prijavi, 1 odjava. Skupaj 305 prijavi, 280 odjav.

Univ. prof. inž. Alojz Hrovat, Ljubljana:

Novodobni pripomočki za tehnično risanje.

V zadnji dobi 30 let je med tehniki našlo vedno več tal spoznanje, da že sto in stoletja neizpremenjeni, ali s prav malenkostnimi izpopolnitvami opremljeni risalni pripomočki ovirajo stalno naraščajoče delo pri risalni mizi.

Storjenih je bilo več poizkusov za zgraditev primernih inštrumentov. Toda šele v času po veliki vojni so ti poizkusi dovedli do prave rešitve problema. Izkazalo se je, da zahtevam najboljše morejo ustrezati v risalni aparat spojeni gibljivi paralelogrami. Postavljene so bile na trg nekatere take priprave. Od vseh teh pa si je kot konstruktivno najpreznejše zamišljen pridobil svetovni sloves risalni stroj »Isis«.

To je izredno precizen, tudi kvalitativno najboljši inštrument, ki je v vseh potankostih izdelan s posebno fineso. Ne manjše praktične važnosti je temu risalnemu stroju pripadajoča risalna miza, ki se da v hipu postaviti v vsak željeni položaj.

Risalni stroj sam je sestavljen iz dveh med seboj v krogličnih tečajih spojenih paralelogramov, od katerih je eden gibljivo zvezan z opornikom, a drugi nosi risalno glavico. Le-ta se suče okrog svoje osi, s tem pa se tudi ž njo snovna ravnala odnosno merila mehanično predstavljajo v željene kote. Razen normalnih, se morejo uporabljati tudi redukcijska merila za različne mere.

Izravnavna se stroj brez vsakih vzmetov. Napetosti, izvirajoče iz težne izravnavne, se prenašajo neposredno nazaj na opornik. Prenaša jih kompenzacijski drog v zgornjem paralelogramu, vsled česar ima spodnji paralelogram nositi le malenkostno napetost.

Vsa sila napetosti teži torej stalno navzgor in se tako stvarja ravnotežje v celotni napravi, tako da spodnji paralelogram igraje vstreza nalogi vodilne risalne glavice.

Izmenjava ravnal in meril se izvrši hitro brez uporabe orodja.

Pritrditev stroja na risalni deski je sigurna, montaža povsem enostavna. Justiranje stroja se more izvesti do popolne natančnosti.

V celem je risalni stroj »Isis« prvovrsten aparat za racionalno izravnavo tehničnega dela pri risalni mizi, ker se z njim gotovo podvoji količina in vrednost risarskih izdelkov. Vrh tega pa še ugodno vpliva na delazmožnost tehnika-risarja, ker ga obvaruje fizične kakor duševne utrujenosti pri delu.

Stolica za ceste in železnice na tukajšnji tehnični fakulteti je po dobrotnem činu prišla v posest enega

teh risalnih strojev »Isis«. Za ogl d je na razpolago vsem, ki bi imeli zanimanje za ta svojevrstni risalni pripomoček.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje sporoča vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent Zbornice v torek, dne 3. februarja 1931 od 8. do 12. ure predpoldne v posvetovalnici gremija trgovcev Celje, Razlagova ulica št. 8 pritriljevo. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet v zadevah, katere za stopa Zbornica, se ujudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo vabi na VII. letni redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo na dan 1. februarja 1931 ob pol 9. uri dopoldne v veliki dvorani »Trgovskega doma« na Gregorčičevi ulici. — Dnevni red: 1. Otvoritev in poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo revizorjev. 5. Volitev novega odbora (predsednika, predsednika razsodišča in 9 odbornikov). 6. Volitev dveh preglednikov računov. 7. Določitev članskih prispevkov. 8. Samostojni predlogi. 9. Slučajnosti. — NB.: Občni zbor je sklepčen, kadar je prisotnih vsaj tretjina vseh rednih članov. Ako občni zbor ni sklepčen ob napovedani uri, se vrši pol ure nato drugi občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom ter je sklepčen pri vsakem številu članov. Morebitne samostojne predloge je treba glasom društvenih pravil § 16 točka e) naznaniti odboru najmanj 5 dni pred občnim zborom in jih mora podpisati vsaj pet rednih članov. Ustanovni in častni člani imajo na obnem zboru le posvetovalen glas.

TEČAJ ZA OPEKARNARJE V LJUBLJANI.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredi v Ljubljani dvotedenski tečaj za samostojne opekarnarje, opekarnarske poslovođe in delovođe. Tečaj se prične v ponedeljek 23. februarja t. l. ter se konča v soboto 7. marca 1931. Predavalo se bo samo v popoldanskem in večernem urah skupno 60 do 70 ur in sicer: zbornični podpredsednik g. Ivan Ogrin o zgradbah, referent banske uprave za strojno gradbo g. inž. Štolfa o strojni opremitvi in mehanizaciji opekarnarstva, ravnatelj Združenih opekarn g. Karo o praktičnem obratovanju v opekarni, strokovni profesor tehniške srednje šole za keramiko g. Beran o tehnologiji surovin in kuriva in profesor tehniške

Po svetu

V Severni Italiji obstoja močno zanimanje za drva iz Jugoslavije, kakor poroča Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine jugoslov. generalni konzulat v Milanu. Več italijanskih importerjev se je že tozadevno obrnilo na generalni konzulat.

Za zdravilne rastline iz Jugoslavije vlada močno povpraševanje v Marseille, kakor poroča tamošnji jugoslov. generalni konzulat. Veleimporterji so zahtevali konkretnih ponudb.

Obtok bankovcev v Jugoslaviji je znašal po zadnjem izkazu Narodne banke 4878 milijonov Din, kovinsko kritje 242 milijonov.

Število avtomobilov v Balkanskih deželah (csebnih) je po uradnih cenitvah sledeče: Romunija 30.000, Grčija 16.200, Jugoslavija 13.500, Evropska Turčija 8800, Bolgarija 2270.

Opekarska industrija v Apatinu in okolici zelo nazaduje; pred vojno je delalo 33 peči, sedaj delajo samo še tri.

Izvoz iz Srema in Slavonije je bil lani manjši kot v drugih letih, znak splošne gospodarske krize. Le jajec se je izvozilo več kot v drugih letih, in sicer 11 milijonov kosov.

Odkup tobaka v Hercegovini je dal 641 vagonov, 1 kg po 1672 Din. Pridelovalcem tobaka je bilo izplačanih 107 milijonov 375.200 Din.

Železni rudnik Ljubija je obrat zelo skrčil, ker so se vsled krize železne industrije v Ogrski in Češkoslovaški pošiljave tja bistveno zmanjšale. Na merodajnih straneh so sklenili, da bodo položaj delavstva olajšali.

Veliko zanimanje za jugoslov. hrast vlada v Helsinkih (Helsingfors), glav. mestu Finske. Generalni konzulat in Zavod za pospeševanje zunanje trgovine razpolagata z naslovi finskih importerjev, ki hočejo stopiti z jugoslovanskimi eksporterji v stik.

O novih najdiščih platine, zelo bogatih, poročajo z otoka Chiloe v državi Chile.

Carina na sladkor v Avstriji je zvišana za 5 zlatih kron, pa je kljub temu sladkor še zmeraj cenejši kot je bil lani ob tem času.

»Agrarische Rundschau« se imenuje nova dunajska agrarnopolitična revija, koje prva številka je pravkar izšla. Izhajala bo vsako četrtletje, posamezna številka šil. 3-70, naslov: Wien, I., Löwelstr. 16.

Novovrstno racionalizacijo hočejo vpeleti v Italiji; ne gre za standardiziranje produkcije, temveč za omejitve obratnega kapitala na minimum in za samo tolikšno produkcijo, na koje prodajo se more z gotovostjo računati.

Dividendo družbe »Fiat« hočejo znižati letos na 7 in pol do 8 odstotkov; lani je bila 12 in pol odstotka.

Produkcija surovega jekla v USA je postala nekoliko živahnješa. Samo za cevno napeljavo petroleja iz Iraka do Sredozemskega morja bo dobavila Amerika 160.000 ton cevi.

Belgijski urad surovega železa, koje ga doba poteče 1. aprila, bo podaljšal do 1. oktobra.

Mednarodna zveza surovega jekla bo po zanesljivih poročilih še nekoliko časa nadaljevala svojo sedanjo politiko produkcijske omejitve.

Proti ruskemu dumpingu v lesu je nastopila tudi Španija s tem, da je podpisal kralj dekret, ki zvišuje carino za les za one dežele, ki nimajo s Španijo trgovske pogodbe, kar se tiče v prvi vrsti Rusije.

Sladkorne tovarne v Zapadni Poljski so najele v Franciji posojilo v znesku 60 milijonov frankov.

srednje šole g. Kline o knjigovodstvu. Pristojbina za samostojne podjetnike znaša Din 200—, za ostale Din 100—. O podrobnejšem bodo dobili obvestilo prijavljenci pismenim potom. Prijave je poslati Zavodu PO Zbornice TOI v Ljubljani najkasneje do 15. februarja. Ker se sprejme samo omejeno število udeležencev, je v interesu prijavitelcev, da pošljejo prijavo čimprej, ker imajo prednost pred kasnejšimi.

Dipl. merc. Evgen Lovšin:

O možnostih finansiranja železnice Kočevje-Vrbovsko sever in Črnomelj-Gor. Jadrč.

(Konec.)

Kdo bo podpisal novo obligacijsko posojilo? Največje važnosti za čim večji uspeh posojila so s strani vlade zagotovljeni dobri pogoji in pa prava propaganda. V tem oziru je izvršeno že veliko delo v borbi za posamezne varijante. Prav usmerjena propaganda bo našla vse vire, ki bi mogli priti pri novem posojilu v poštev. Izgledi so dobri. Seveda so vsa ta upanja subjektivnega značaja in moram priznati, da sem taksiral posamezne bodoče podpisnike samovoljno, ne da bi imel dovolj vpogleda v njihovo likvidnost in finančne možnosti. Optimizem pa je na mestu, ker gre za veliko stvar in ker Dravska in Savska banovina prednjačita ne samo po urejenosti svojih gospodarstev, temveč tudi po obilnosti svojih denarnih sredstev skoro celi državi.

Podpisane vsote je potrebno plačati v triletnih obrokih. Imenujmo dete po njegovem imenu.

V letih

naj bi podpisali novega posojila v nominalni vrednosti:	1932.	1933.	1934.	1935.
Dravska banovina	5	5	5	15
Savska banovina	5	5	5	15
Mesto Zagreb	2	2	2	6
Mesto Ljubljana	2	2	2	6
Denarni zavodi Dravske banovine (Banke, kreditne zadruge, regulativne hranilnice, zavarovalnice itd.)	30	30	30	90
Denarni zavodi Savske banovine	30	30	30	90
Pokojninski zavod za nametence v Ljubljani	10	10	10	30
Središnji ured za osiguranje radnika v Zagrebu	10	10	10	30
Trboveljska premožkopna družba v Ljubljani	3	3	3	9
Podjetniki, ki bodo progo gradili	20	20	20	60
Prosta prodaja v obeh banovinah (Dolenjske železnice, kraji ob progi, lesna in druga industrija, obrt in trgovina)	10	10	10	30
	127	127	127	381

Če bi se po tej cenitvi izvršil podpis novega posojila, bi se zbralo okroglo 380 milijonov dinarjev.

Zakon o notranjem državnem posojilu za izgraditev proge Kočevje-Vrbovsko sever in Črnomelj-Gor. Jadrč iz leta 1931 bi vseboval sledeče glavne točke:

Oblika: Obligacijsko, amortizacijsko, notranje posojilo Kraljevine Jugoslavije.

Namen: Graditev železniške proge Kočevje-Vrbovsko sever, Črnomelj-Gor. Jadrč in povečanje sušacke luke v Martinšćici, vse po razpoložljivih sredstvih in v naštetem vrstnem redu.

Nominalne posojila, obrestna mera, emisijski tečaj: Najmanj 250 milijonov dinarjev, plačljivih v 3-letnih obrokih; obrestna mera 8% od nominalne, emisijski tečaj 95, za posrednike — banke — primerna provizija. Obrestni kuponi polletni.

Jamstvo: Integralno in brezpogojno jamstvo Kraljevine Jugoslavije; zastava vseh kosmatih dohodkov nove proge; vsako leto bo v državnem proračunu predvidena za anuiteto potrebna vsota.

Razdolžitev: V 30. do 50. letih z nakupom obligacij na borzi ali z izžrebanjem, s pravico države na nakup po nominalni vrednosti tudi preje.

Drugi pogoji: Značaj pupilarno varnega državnega papirja, možnost lomborda pri Narodni banki in poštini hranilnici v višini 75% vsakokratne tečajne vrednosti in obrestne mere 7%. Posojilo je oproščeno davkov, doklad in taks, obligacije so uporabljive za pologe. Nadaljne izredne prednosti, ki se bodo še ugotovile sporazumno z vlado.

Ko bi akcijski odbor za novo železnico začasno in predhodno dobil pritrditev kupcev za primerno vsoto obligacijskega ponudnika, bi po svojih predstavnikih sporočil vladi ponudbo na posojilo.

Podjetniško posojilo: Omenili smo že tretjo možnost finansiranja, ki veže na posojilo koncesijo za gradnjo potoma javnega razpisa in izbire najugodnejšega ponudnika. Vlada je razpisala na ta način lansko jesen 8 prog v skupni dolžini 410 km in za približno vsoto 1 milijardo 107 milijonov dinarjev. Med temi progami nahajamo edino v Dravski banovini železnico št. Janž-Sevnica v dolžini 12 km za 34 in pol milijona dinarjev. Ponudbe so morale vsebovati enotne cene za vsa dela, razvidna iz tozadevnih pogojev, situacijskih načrtov, dolžinskih profilov i. t. d. Gradbeno podjetje bi morala sama finansirati gradnjo in nuditi državi 15 do 20 letno posojilo po tečaju in obrestni meri, ki so jih takrat notirali državni papirji. Posojilo se amortizira najprej v 12. letih. Začetek amortizacije eno leto po izgotovitvi proge. V prvih treh letih naj bi se izplačilo 25 odstotkov posojila, ostanek v nadaljnjih letih, vlada pa si pridržuje pravo, tekom 3. let od dogotovitve vrniti tudi ta ostanek, in se potem ne računajo nobene obresti. Ako pa se vlada odloči dolžno vsoto 75 odstotkov amortizirati v nadaljnjih letih, potem bo izdala državne obveznice, ki naj nosijo največ 7% obresti, pri emisijskem tečaju, ki naj bo manjša kakor 92, amortizacijska doba pa naj bi bila 30 let. Vlada je nudila s temi pogoji realno obrestno mero 7.6%. Ta razpis se je sestavljal pred oktobersko katastrofo ameriškega trga, ko je n. pr. 7% Blair notiral v Newyorku okrog 87, torej pri realni obrestni meri 8%. Danes notira 7% Blair 79, realna obrestna mera 8.58%. Denar za državo je torej v primeru lanskega leta s prvo polovico januarja letošnjega leta dražji za ca. 0.85%.

Čeprav je vlada vnaprej maksimirala realno obrestno mero za podjetniška posojila, vendar je v pogojih izjavila, da se bo obrestna mera in emisijski tečaj določil sporazumno med podjetjem in vlado po situaciji na mednarodnem denarnem trgu. Za kritje teh obligacij se bodo vsako leto vnesle v proračun potrebne vsote. Drugih kritij vlada ni nudila. V časopisih smo čitali, da so se mnoge inozemske in nekatere tuzemske tvrdke zanimale za ta razpis. Za progo št. Janž-Sevnica je oddala ponudbo samo ljubljanska družba Dukič & Ko.

Podjetja, ki si s posojilno pogodbo pridobijo obrestno koncesijo gradnje in možnost dobička, so morala smatrati zgrajenje pogoje za primerne. Predpostavljamo, da so podrobni pogoji gradnje onemogočali vsak večji riziko podjetja v morebitnem večdelu. V cenah gradbenega materiala in v mezdah podjetnik ni smel najti velikih rizikov. In vendar ta razpis ni prinesel pričakovanega uspeha. »Narodno blagostanje« od 10. januarja poroča iz Beograda: Ko so se ocenile posamezne ponudbe, se je konstatiralo, da ste samo dve ugodni in sicer ponudba za progo Veles-Bitolj in ponudba, ki vsebuje tri proge: Bihač-Zrmanja-Knin, Kuršumljija-Priština in Priština-Peč. Neugodne ponudbe, ker niso bile v soglasju niti s predpisanimi tehničnimi niti finančnimi pogoji, pa so bile predane za proge: Globoc-Peč, Beograd-Pančevo, Koprivnica-Varaždin in št. Janž-Sevnica. Torej so upi za št. Janžko železnico zopet splavali po vodi.

Jesenski razpis o gradnji prog od-

kriva intencijo vlade, ki je sledeča: Vlada prizna koncesijo za gradnjo in s tem podjetniški dobiček onemu, ki ji da za tri četrtine gradbenih stroškov 30 letno posojilo. Obrestna mera in oddajni tečaj naj bosta v soglasju s situacijo na mednarodnem denarnem trgu. Posebnega kritja za posojilo pa vlada ne nudi.

Potrebno je bilo o tem načinu finansiranja nekoliko več povedati, ker smo tako pokazali, da intencije vlade prošle jeseni niso bile zelo oddaljene od naših predlogov o posojilu, razen kar zadene predlagano kritje. Povedali smo, da je danes denar za državo dražji, kakor pa je bil zadnja tri leta. Za one, ki posojilo dajejo, je zopet visoka cena denarja velika privlačnost. Potrebna pogajanja bodo spričo važnosti projekta gotovo dovedla do sporazuma med vlado in podpisniki posojila. Ocenili smo jih s tremi letnimi deleži po 20 milijonov. Ta vsota ni pretirana, preje se bo dala zvišati. Tako podjetniško posojilo pi bi izdatno podražilo graditev proge.

Zaključek: Težkoče, ki se bodo pojavile pri financiranju proge stopajo precej jasno v ospredje. Pri pogajanjih za posojilo je potrebno mnogo dobre volje in razumevanja za projekt pri vladi, istočasno pa pri podpisnikih zavesti, da proga služi v daleč največji meri ožji domovini.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendenca razen Curiha in Budimpešte spremenljiva.

Tudi minuli teden je zaključil nalik predzadnjemu tednu (18.249 milijonov dinarjev) z znatnim deviznim prometom od 18.097 milj. Din, pri čemer pa je poudariti dejstvo, da je bilo samo na ponedeljkovem borznem sestanku (19. t. m. perfektuirano zaključkov za nad deset in pol milijona dinarjev, medtem ko je bil na vseh ostalih borznih sestankih na temelju teh-le številke: dne 19. januarja Din 10.622.930-72 Curih - Newyork, dne 20. jan. Din 1.685.273-55 Berlin - Curih, dne 21. januarja Din 1.543.455-60 London - Praga, dne 22. januarja Din 2.526.512-07 Praga-Newyork, dne 23. jan. Din 1.719.542-08 London - Praga, dosežen razmeroma minimalen dnevni devizni promet. Na ponedeljnih borznih dnevih so prevladovali zaključki Prage, Curiha, Londona, Newyorka in deloma Berlina.

Tokrat je omogočila zopet privatna ponudba gros zaključkov v Curihu (3.891 milj. Din) in Londonu 2.293 milijonov Din) ter deloma v Trstu (1.303 milj. Din), ki predstavlja izključno privatno blago, dočim je dala to pot Narodna banka v primeri s predzadnjim tednom nekaj manje deviz na razpolago v celem 8.056 milj. Din in sicer največ Prage (2.608 milj. Din), Newyorka (1.978 milj. Din), Dunaja (1.472 milj. Din) ter deloma Berlina (1.076 milj. Din).

V pogledu višine skupnega, tekom prejšnjega tedna doseženega prometa v posameznih devizah, je razvrstitev sledeča (vse v milijonih dinarjev): Curih 4.110, Praga 3.455, London 2.843, Newyork 2.096, Dunaj 1.738, Berlin 1.468, Trst 1.303, Budimpešte 0.665, Pariz 0.304 in končno par zaključkov Amsterdam.

Devizna tečajnica pretečenega tedna kaže le nekoliko spremenjeno sliko, ker je večina deviznih tečajev beležila z dvigajočo se tendenco razen Curiha, ki je ostal popolnoma nespremenjen, in Budimpešte, ki je od 19. t. m. (9.8877) na 20. t. m. okrepila svoj tečaj za nekaj točk in odslej beležila ob tečaju 9.8904 vse do konca minulega tedna. Notice deviz, ki so bile v prejšnjem tednu v porastu, so bile v dneih 19. in 23. t. m. sledeče: Amsterdam 22.775 — 22.78, Berlin 13.455 — 13.46, Bruselj 7.8915 do 7.8937, Dunaj 7.9589 — 7.9639, London 274.89 — 274.94 in Trst 296.21 do 296.33 za denar in 296.49 za blago. — Nasprotno je bil Newyork le sredi zad-

Vsi nekdanji pomisleki politične narave morajo biti pozabljeni. Dali bi samim sebi žalostno spričevalo, če bi v borbi za prestiž ene ali druge politične orijentacije rušili obče koristno stvar ali vsaj izstopili iz vrst njenih borcev. Preveč imamo radi to svojo zemljo in dezertirjev ne bo med nami.

Iz naslova in uvoda mojega predavanja vsakdo takoj uvidi, da sem se opredelil za eno varijanto. Kakor hitro začnemo razmišljati o možnostih finansiranja projekta, nam mora biti ta projekt znan. Finančniki ne morejo oddeliti en del kapitala za projekte, za katere se še vodi borba, za katere se ne ve, koliko bodo približno veljali, za katere se ne ve, ali bo država, ki nosi glavni riziko rentabilnosti pristala po njih. Kdor torej ponovno začenja borbo za in proti varijantam, ta ruši podlago vsakega finančnega načrta, ta zavlačuje na ta način ostvaritev projekta samega. Lajnikom v tehnični stroki naj zadoštuje, da je Klodič-Hrovat-Kavčičev načrt uzakonjen, da je vzdrževanje te proge najcenejše in da je ta načrt odobrilo tudi Vojno ministrstvo.

Naj bo torej konec desetletne borbe za varijante. Začnimo vsi, ki smo dobre volje, z reševanjem finančnega vprašanja našega projekta, ki ni nič manj važen pa tudi nič lažji, kakor je bil tehnični problem.

njega tedna v stalnem porastu, na petek (56.53) pa za malenkost popustil napram ponedeljku 56.535 nalik Pragi, ki je bila na vseh borznih sestankih trgovana po 167.68, le v sredo po nekoliko višjem tečaju 167.73. Edini Pariz je bil od ponedeljka (221.95) na torek (221.98) v porastu, zatem pa stalno popuščal in beležil v četrtek ter v petek ob nižjem tečaju 221.92.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tendenca še vedno mlačna.

Tečaji vseh na tukajšnji borzi notiranih papirjev so stali nespremenjeni, izvzemši Prve hrvatske štedionice, ki je beležila 970 — za denar od 22. t. m. dalje, seveda brez blaga.

Edini zaključek v prejšnjem tednu beleži vojna škoda in sicer 21. t. m. po tečaju 416.25.

Blairovo 8% posojilo je bilo nudeno na vseh borznih sestankih po 92.50, razen v petek, ko je bil tečaj za blago 92.25, dočim je ponudba v 7% posojilu notirala 80.50 skozi vse borzne dneve, le v torek 20. t. m., v petek 23. t. m. pa 80 —.

V ostalem ne kaže efektno tržišče nikakega zanimanja.

Lesno tržišče.

Tendenca slaba.

V pretečenem tednu so bila povpraševanja na lesnem tržišču nekoliko živahnjša. Vendar pa je že iz stilizacije povpraševanj razvidno, da so vsa ta vprašanja bolj informativnega značaja in je le od leve izdelave ter ugodnosti cene odvisno, ali se bodo kupčije perfektuirale pri nas ali pa v Slavoniji, ker gre večinoma za trdi les, v gotovih popolnoma fiksiranih dimenzijah, za specialno uporabo. Poleg hrastovine se iščejo orehovi blodi za furnir, nadejajo javorjevi plohi ter lipa v prvovrstni kvaliteti. V mehkem lesu se situacija ni nič izpremenila, kupujejo se le manjše količine za takojšnjo uporabo.

Zaključilo se je 6 vagonov desk smreke - jelke v raznih dimenzijah za stavbne svrhe, 2 vagona parjene bukovine I., II., 8 vagonov mešanih drv ter 1 vagon oglja.

Žitni trg.

Popolnoma pod vplivom prekocean-skih borz so se razvijale v minulem tednu žitne cene na evropskih borzah. — Tendenca je bila v splošnem zelo ne-

stanovitna in promet zelo majhen. — Pri nas so dovozi pšenice od strani producenta bili nadalje slabi, tako da se je cena pšenice mogla udariti na dosežani višini. — Akoravno so bili dovozi slabi, ni primanjkovalo blaga, ker se je živahno povpraševanje umirilo in izgleda da je konzum svoje zaloge zopet za nekaj časa izpopolnil. — Cena naših pšenice je visoko nad svetovno pariteto in je le malo verjetno, da bi mogla pri neizpremenjeni inozemski situaciji te svojo ceno vzdržati.

Kupčija s koruzo je takorekoč popolnoma utihnula. — Sklepajo se malenkostne količine za promptno dobavo, za termenske kupčije pa ni prav nobe-

nega zanimanja. — Čeprav je cena koruzi razmeroma nizka, ni izključeno, da bo pri obstoječih zalozah blaga in radi konkurence prekoceanskega blaga, še na ceni popustila. Veliko manj se v splošnem rabi koruze radi izredno ugodne zime.

Tudi kupčija z moko ni več tako živahna kot je bila doslej in je šuti od strani mlinov, da jim blago zaostaja. — Nespremenjeno živahno je povpraševanje po otrobi, ostala krmila so pa tudi zanemarljiva.

Na ljubljanski borzi je bilo v minulem tednu zaključeno: 4 vagona pšenice, 2 vagona moke in 1 vagon koruze.

Socijalno zavarovanje in privatni nameščenci.

Socijalno zavarovanje v naši državi je prikrojeno za potrebe delavskega stanu. Potrebe in zahteve privatnih in trgovskih nameščenecv do socijalnega zavarovanja so pa z ozirom na njihove drugačne razmere in višji družabni položaj mnogo višje, katerim delavsko zavarovanje ne more ustreči, niti ni v stanu obvarovati privatnih nameščenecv pred proletarizacijo.

Zato so si privatni in trgovski nameščenci v naši državi osnovali svoja lastna društva, potom katerih so izvedli boljše in njihovim razmeram ustrezajoče bolniško zavarovanje in lastnih društvenih blagajnah. Take blagajne vzdržujejo Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani, Društvo trgovskih in privatnih nameščenecv Merkur v Zagrebu in Trgovačka omladina v Beogradu. Z osnovanjem privatnih društvenih bolniških blagajin je položen temelj za popolno socijalno zavarovanje privatnih nameščenecv.

Iz navedenih razlogov in v prizadevanju, da se ustvari popolno socijalno zavarovanje privatnih nameščenecv, sta Pokojninski zavod za nameščence in Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani dne 10. novembra 1930. predala gospodu predsedniku ministrskega sveta petico, v kateri naprošata kraljevo vlado, da razširi veljavnost zakona o pokojninskem zavarovanju principi- pialno na celo državo. Pokojninsko zavarovanje naj bi se provajalo po principu decentralizacije v treh samostojnih zavodih v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

Razširjenje naj bi se izvršilo postopoma in sicer hkrati po teritorialnem in personalnem principu. Po teritorialnem principu naj bi se pokojninsko zavarovanje razširilo na ostale dele Savske, Primorske in Zetske banovine, v katerih je deloma že sedaj v veljavi, po personalnem principu pa na one nameščence, katerim je kraljeva vlada že načeloma priznala pravico do pokojninskega zavarovanja (novinarji, rudarski nameščenci) ali jim namerava priznati v novih zakonih (nameščencem občin, apotek itd.), kakor nazadnje tudi na nameščence akcijskih družb in denarnih zavodov.

Končno so imenovani zastopniki naprosili kr. vlado, da unificira vse soci-

jalno zavarovanje privatnih nameščenecv viz okvira Suzora ter jih priključi nosilcu pokojninskega zavarovanja.

Zahtevo po unifikaciji socijalnega zavarovanja privatnih in trgovskih nameščenecv, ki se naj izvrši: 1. z razširjenjem pokojninskega zavarovanja na celo državo z decentralizacijo uprave pottom treh samostojnih zavodov v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu in 2. z izločenjem bolniškega in nezgodnega zavarovanja ter priključitvijo društvenih bolniških blagajin nosilcu pokojninskega zavarovanja, so sprejeli tudi predstavniki privatnih nameščenecv v ostalih delih naše države, ki so sklenili sledečo resolucijo:

Predstavniki društev Merkur, Društva privatnih in trgovskih nameščenecv Jugoslavije v Zagrebu, Beogradska trgovačka omladina v Beogradu, Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani in Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani so sklenili soglasno na svojem skupnem sestanku dne 18. t. m. v prostorih Beogradske trgovačke omladine pri pretresanju načrta novega zakona o socijalnem zavarovanju, da se zahteva izločitev intelektualnih delavcev in trgovskih nameščenecv iz obsega socijalnega zavarovanja s posebnim samostojnim nosilcem, kakor je to izvedeno v vseh drugih naprednih državah.

Bolniško in nezgodno zavarovanje se bo provajalo pottom obstoječih treh bolniških blagajin. V pogledu pokojninskega zavarovanja so se predstavitelji zedinili, da se obstoječe pokojninsko zavarovanje, ki je danes v veljavi v Sloveniji in Dalmaciji, razširi v načelu na celo državo na ta način, da to pokojninsko zavarovanje izvršujejo trije samostojni zavodi.

Gornji sklepi so bili predloženi gospodu ministru socijalne politike in narodnega zdravja, ki jih je vzel na znanje in obljubil, da bo sklical o tej zadevi posebno anketo.

TEČAJ ZA DAMSKO FRIZIRANJE V LJUBLJANI.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani opozarja brivsko-frizerske obrtnike in pomočnike, da

privedi v Ljubljani trimesečni tečaj za damsko friziranje. Tečaj se prične v ponedeljek 16. februarja t. l. ter se bo vršil po trikrat na teden od 20. do 22. ure zvečer v prostorih meščanske šole v Ljubljani VII (Spod. Šiška). Poučevalo se bo praktično delo, razen tega pa predavalo tudi o brivsko-frizerski higijeni. Prijaviti se je neposredno na Zavod PO Zbornice TOI do najkasneje 10. februarja 1931. Pristojbina za obisk tečaja znaša Din 200.—. Ker je prostora samo za največ 24 mest, se mojstri in pomočniki brivsko-frizerske stroke, ki bi se rada udeležili tečaja, opozarjajo, da pravočasno vpošljejo svojo prijavo.

LICHT PRIČAKUJE REKORDNO SLADKORNO PRODUKCIJO.

Licht je priobčil četrto cenitev evropske sladkorne produkcije. Brez Rusije bo dala po Lichtovi cenitvi ta produkcija 8-5 milijonov ton, z Rusijo pa 10-5. V pretekli kampanji je producirala vsa Evropa 8-25 mil. ton, torej bo letošnja produkcija po Lichtu za 27-09 odstotkov večja. Ta prirastek odgovarja približno vsakoletni v Evropo uvoženi množini trstnega sladkorja. V zadnji predvojni kampanji 1913-14 je Evropa pridelala ca. 8-25 mil. ton sladkorja; nato je sledil, kot znano, oster padec, ki je v kampanji 1919-20 dosegel z 2-5 mil. ton globinsko točko. Predvojna kapaciteta se je mogla doseči le polagoma in je bila šele v zadnjih dveh letih kampanje polno dosežena. S številom 10-5 mil. ton bi se dosegla produkcija, kakršne doslej v Evropi še ni bilo. Produkcija Nemčije je cenjena na 2-5 mil. ton, Češkoslovaške na 1,175.000 ton.

NAZADOVANJE V PORABI HMELJA.

Dr. O. Hartig piše v »Prager Tagblatt«: Današnja cena hmelja odgovarja komaj petini predvojne cene (julij 1914), če se sploh še more govoriti o ceni hmelja. Kot vzrok krize se navaja v prvi vrsti nadprodukcija. Za leto 1930 to ne velja popolnoma. Svetovna produkcija boljšega hmelja (za produkcijo kvalitetnega piva) je znašala lani 590 tisoč carinskih stotov, in prav toliko, 600 tisoč stotov, znaša po dr. Barthu svetovna letna poraba. Dvomimo pa, da dosega poraba res 600.000 stotov; vsaj leta 1930 jih ni. Vzrok je bilo lansko poletno vreme, oslabiljena konsumna moč in zvišanje davka na pivo, zlasti v Nemčiji. Trajno manjša poraba hmelja se da preprečiti le z močno zmanjšano ponudbo. In to se bo moralo brezpogojno izvršiti v vseh deželah hmeljske produkcije, da se pridelovanje omeji.

UPNIKI SI SAMI POMAGAJO.

Tekstilna industrija v Warnsdorfu na Češkem, organizirana v »Textilschutz«, je v brambi proti množecim se nepoštenim insolventam sklenila, da bo preiskala vse slučaje po lastnih organih ter da bo tako vsled zavlačevanja novega poravnalnega zakona posegla po samopomoči. V bodoče bo odklonjena vsaka poravnava, ki ne bo ponudila minimalne kvote 50 odstotkov, plačljive najkas-

neje v teku enega leta; če se rok zamudi, terjatev zopet oživi.

BORZNA TRGOVINA V NEW YORKU PADLA LANI ZA 28 Odstotkov.

Lani so prodali na borzi v New Yorku 810.500.000 kosov delnic proti 1 milijardi 127.750.000 kosom v letu 1929. To je v primeri z rekordnim letom 1929 28 odstoten padec; po vrednosti je pa padec vsled nižjih tečajev še večji. Obrestno je pa trgovina v trdnoobrestljivih listinah padla po vrednosti samo za 6 odstotkov, od 3030 na 2833 milij. dolarjev.

Dobava-prodaja

Nabava pisarniške opreme za okrajna sodišča. Na ozemlju bivše kraljevine Srbije se je ustanovila cela vrsta okrajnih sodišč, ki se s pohištvom (pisalnimi mizami, stoli, policami, omarami itd.) na novo opremiti. Za dobavo te opreme je razpisana pri ministrstvu pravde ofertalna licitacija, ki se vrši dne 10. februarja 1931. V celoti gre za dobavo pohištva v približni vrednosti 2-5 milijonov Din. Pogoji za to licitacijo se dobe v ekonomatu ministrstva pravde.

Dobave. Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 7. februarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 kilogramov pločevine, 170 kg žice, 1500 komadov vijakov, 50 komadov objemkov za plinske cevi, 700 komadov matic in 2000 komadov zatikačev. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. februarja t. l. ponudbe glede dobave telefonskega kabla, kabelskih končnikov, nastavkov strelobranov itd. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 5. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg ječmenove kave; do 16. februarja t. l. pa glede dobave naprave za preizkušnjo visokih napetosti. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 11. februarja t. l. ponudbe glede dobave pisarniškega materijala. — Dne 12. februarja t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave cevi za vodovod; pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu pa glede dobave kompletnih skretnic. (Oglas z natančnejšimi podatki so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja lesa. Direkcija šuma brodske imovine občine v Vinkovcih sprejema do 16. februarja t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja lesa in drv se bo vršila pottom licitacije dne 16. februarja t. l. pri Direkciji šum v Ljubljani. Ponudbe je vložiti do 16. februarja t. l. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa buffeta na postaji Brežice se bo vršila pottom licitacije dne 16. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti direkciji.)

VINOCET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.
Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

KUVERTA "D-1"
LJUBLJANA
Karlovska c. 2 Vofarski pot 1
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

SPEDICIJSKO PODJETJE
R. RANZINGER
LJUBLJANA
Telefon št. 20-60
prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora Carlskega skladišča. Mestne trošarine prosto skladišče. Carlsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Veletrgovina
A. Sarabon
Ljubljana
priporoča
špecerijsko blago
raznovidno žganje,
moko in deželne pri-
delke - Raznovidno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za
kavo in mlin za diša-
ve z elektr. obratom
Čeniki na razpolago!